

9(и)3

УДК 94 (100) "1914/1919"

ББК Т 3 (0)

П - 27

Рекомендовано до друку Вченою радою Державної установи
«Інститут всевітньої історії НАН України»
(протокол № 4 від 2 липня 2015 р.)

Рецензенти:

Матвієнко В.М., доктор історичних наук, професор

Кочубей Л.О., доктор політичних наук, професор

Дудко І.Д., доктор політичних наук, професор

Редакційна колегія:

Кудряченко А.І., д.і.н., проф. (загальна редакція)

Солошенко В.В., к.і.н., доц. (відповідальний редактор, упорядник)

Врадій О.С., к.політ.н., ст.н.с, **Ілюк Т.В.** к.і.н., ст.н.с. (редактори)

Перша світова війна: історичні долі держав і народів (до 100-річчя від початку Першої світової війни): збірник наукових праць. / За загальною редакцією д.і.н., проф. Кудряченка А.І. // Державна установа «Інститут всевітньої історії НАН України». – К.: ДУ «Інститут всевітньої історії НАН України, 2015. – 352 с.

Збірник наукових праць містить статті учасників Міжнародної наукової конференції «Перша світова війна: історичні долі держав і народів» (до 100-річчя від початку Першої світової війни), проведеної Державною установою «Інститут всевітньої історії НАН України» у травні 2014 р.

УДК 94 (100) "1914/1919"

ББК Т 3 (0)

За достовірність інформації, що міститься в опублікованих матеріалах, відповідальність несуть автори. Передрук можливий у разі посилання на автора і видання.

ISBN 978-966-02-7652-9

© Державна установа «Інститут
всесвітньої історії НАН України», 2015.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА

Кудряченко А.І.	11
Вітальне слово	
Раджив Кумар Чандер, Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Індія в Україні.....	19
Йоханнес Айгнер, Заступник Посла Республіки Австрія в Україні.....	21

РОЗДІЛ І

РЕКОНФІГУРАЦІЯ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН НАПЕРЕДОДНІ, ПІД ЧАС ТА ПІСЛЯ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Кудряченко А.І. Перша світова війна та її наслідки для світу.....	22
Реснт О.П. Перша світова війна і наслідки геополітичних катаклізмів початку ХХ ст. для України.....	30
Шморгун О.О. Перша світова війна: причини і наслідки у геостратегічному вимірі.....	36
Хижняк І.А. Переосмислення системної суб'єктності історичної категорії Перша світова війна (введення нових її параметрів у науковий дискурс).....	53
Гончар Б.М., Гончар Ю.Б. Держдепартамент США і початок Першої світової війни.....	63
Потехін О.В. Боснійська криза 1908-1909 рр. і Перша світова війна: проблеми союзницької співпраці.....	71
Перга Т.Ю. Роль балканських країн у формуванні нової системи міжнародних відносин напередодні Першої світової війни.....	79
Ялі М.Х. Особливості Версальсько-Вашингтонського світового порядку.....	85
Ветринський І.М. Перша світова війна: геополітичний контекст.....	90
Будкін В.С. Перша світова війна та історична державність майбутніх нових незалежних держав.....	97
Гуцало С.Є. Проблема Мосула в міжнародних відносинах після Першої світової війни.....	105
Олійник О.М. Китай у роки Першої світової війни.....	112
Фошан Я.І. Перша світова війна та словенський народ – втрачений шанс побудови національної держави.....	119
Рікако Шіндо Східна Пруссія після Першої світової війни: міжнародні відносини Німецького анклаву між Польщею та Литвою.....	126
Циватий В.Г. Велика війна (1914-1918 рр.) і повоєнний період: дипломатична практика, зовнішньополітичні трансформації та інституційний розвиток дипломатичних служб.....	139
Вовк В.М. Перша світова війна і генеза сучасної зовнішньополітичної стратегії США.....	146

РОЗДІЛ II

ВЕЛИКА ВІЙНА І ЄВРОПЕЙСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО: БУДЕННЕ ЖИТТЯ, СОЦІАЛЬНІ ВИКЛИКИ І ТРАНСФОРМАЦІЇ

Віктор Дьоннінгхаус Боротьба з «внутрішнім ворогом» на Поволжі (1914-1917 рр.).....	152
Кравчук О.М. Еволюція політичних програм національних еліт Чехії в роки Великої війни.....	162
Варбанець П.А. Турецьке суспільство напередодні, під час та після Першої світової війни: причини та наслідки суспільних трансформацій.....	171
Фомін С.С. Перша світова війна як головний фактор виникнення нових незалежних держав Центральної Європи та прискорення в них модернізаційних процесів.....	177
Голубничка Ю.В. Культурно-просвітницька діяльність вояків-українців на окупованих Німеччиною та Австро-Угорщиною українських землях у 1915-1917 рр.....	184
Метельова Т.О. Ціннісні трансформації європейського простору: між Першою і Другою світовими війнами.....	190
Ткаченко В.М. Перша світова війна в нашому сьогоденні.....	202

РОЗДІЛ III

«УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ» ТА ДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ В ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНІЙ ЄВРОПІ В ПЕРІОД ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Гусєв В.І. Українські політичні партії напередодні та в період Першої світової війни: проблеми державотворення (спроба порівняльного аналізу).....	211
Зайцева З.І. Проблема української політичної суб'єктності у початковий період Першої світової війни.....	217
Кобуга Л.П. Володимир Левинський про політичні орієнтації українських соціалістів під час війни у 1914-1916 роках.....	228
Лозинська І.Г. Діяльність російської окупаційної влади у Галичині в 1916-1917 рр.....	234
Щербін Л.В. Ставлення Павла Мілюкова до українського питання під час Першої світової війни.....	241
Задунайський В.В. Особливості військово-прикладної підготовки кубанських пластунів під час Першої світової війни (на прикладі IV пластунської бригади).....	248
Малиновський Б.В. Повноваження Австро-Угорського командування на території УНР (лютий-квітень 1918 р.).....	255

РОЗДІЛ ІV

ВЕЛИКА ВІЙНА У СПОГАДАХ, ЛІТЕРАТУРІ, ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Зернецька О.В. Вплив комунікацій на реконфігурацію системи міжнародних відносин напередодні, під час та після Першої світової війни.....	261
Скаленко О.К. Інформаційні війни як сутність холодних і предтеча гарячих воєн.....	272
Солошенко В.В. Роль колективної пам'яті про Першу світову війну у країнах Східної Європи (на прикладі України та Росії).....	279
Забіне А. Гарінг Перша світова війна в австрійській культурі пам'яті.....	288
Паур І.В. Документальна листівка як джерело дослідження повсякденного життя мешканців міста Кам'янець-Подільського у роки Першої світової війни.....	305
Домінік Лойгерінг Наративи про Першу світову війну у листах Йозефа Рота.....	310
Силка О.З. Сільські статутні громадські товариства України в умовах Першої світової війни у висвітленні «Вестника Хорольського общества сельского хозяйства».....	324
Фрольцов В.В. Подолання «імперської ностальгії» після Першої світової війни: інтерпретація створення «Великого німецького рейха» (1935-1939 рр.) в шкільних підручниках ФРН кінця 1960-х – початку 1970-х рр.....	330
Малишко С.В. Сучасна історіографія православного військового і морського духівництва Російської імперії.....	337
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	344